

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

Елисавета Вълчинова-Чендова
Иванка Влаева
Ваня Ангелска

МУЗИКА

к л а с

БУЛВЕСТ 2000

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
по МУЗИКА
за 9. клас

Автори

© Елисавета Борисова Вълчинова-Чендова, 2018

© Иванка Аспарухова Влаева, 2018

© Ваня Димитрова Ангелска, 2018

Графичен дизайн

© Ивац Иванов Христов, 2018

Издателство

© Булвест 2000, 2018

ISBN 978-954-18-1311-9

Уважаеми колеги,

Учебният комплект по музика за девети клас на издателство „Булвест 2000“ съдържа познатите ви задължителни елементи: учебник, книга за учителя, звуконосители и електронен продукт. Те са съществено и технологично обвързани с цел покриване на изискванията, поставени от ДОС и свързаните с тях учебни програми.

В създаването на комплекта по музика за девети клас на издателство „Булвест 2000“ сме си поставили няколко съществени задачи:

1. Да се включи образователно съдържание, максимално съобразено с програмата, което да представи синтезирано и същевременно достатъчно интересно за деветокласниците сложния свят на музиката.

2. Да се акцентира на основни исторически и културни процеси, на стилови и естетически характеристики в музиката на XX век с най-съвременни знакови явления, на ярки творци и изпълнителски практики с техни представителни творби и изпълнения, които обуславят музикалноисторическото развитие.

3. Съдържанието да отговаря на реалностите в учебния час по музика за девети клас, като е съобразено с натрупаните през предходните години знания и слухов опит.

4. Да се предоставят педагогическа технология и идеи, които ще улеснят работата ви при реализиране на целите, поставени в учебната програма.

Водени от принципа за приемственост в образователното съдържание, сме се стремили да създадем възможности за индивидуален подход към различните дейности в урока в зависимост от нивото на учениците.

От авторите

СПЕЦИФИКА НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС ПО МУЗИКА СПОРЕД УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ДЕВЕТИ КЛАС

Учебната програма по музика – кратко представяне

Обучението по музика в IX клас разширява музикалната култура чрез придобиване на нови знания, насочени към историческото развитие на музиката през XX век и връзката ѝ със съвременността. Материалът съдържателно обхваща процеси и явления в музиката от последното столетие. Търсят се базисни познавателни исторически и специфични музикални контексти, представящи различни музикални практики. Целта е изграждане на отношение към музикалната култура, пробуждане на интерес към търсене, съхранение и разпространение на музикална информация. Създават се условия за преосмисляне на натрупани знания и тяхното проблемно осмисляне.

Петте области на компетентност в съдържанието на учебника

1. „Музикална практика: музициране, възприемане на музика“ е вплетена в цялото съдържание. Предвидени са за пеене три песни с ноти и текст, както и шест груги. Подбрани са още допълнителни нотни примери и текстове на песни, които могат да бъдат включени за изучаване в подходящ според учителя момент.

Темите от музикални произведения са включени в уроците, както и в специално приложени нотни примери. Коментирането на музика по определени показатели и нейното познаване е основен елемент в различните видове уроци.

2. „Музика и съвременни информационни технологии“ присъства във всички уроци чрез използване

Като допълнителна литература могат да бъдат посочени голям брой заглавия, особено на английски език (енциклопедични интернет издания, специализирани сайтове, енциклопедична, историческа, монографична и друга печатна литература и пр.). Ще посочим само някои издания на български език, които съдържат богат информационен материал за разглежданата епоха:

Баларева, Агания. Хоровото село в България от средата на XIX в. до 1944 г. София: БАН, 1992.

Бикс, Розалия, Анелия Янева, Румяна Каракостова, Миглена Ценова. Български музикален театър. Опера, балет, мюзикъл. Репертоар 1890 – 1997. София: АИ „Проф. Марин Дринов“, 1999.

Бикс, Розалия, Анелия Янева, Румяна Каракостова, Миглена Ценова-Нушева. Български музикален театър. Опера, балет, мюзикъл. Театри. Трупни. Постановки. 1890 – 2001. София: АИ „Проф. Марин Дринов“, БАН, 2005.

Бикс, Розалия, Анелия Янева, Румяна Каракостова, Миглена Ценова-Нушева. Български музикален театър. Опера, балет, мюзикъл. Постанововчици. Дириженти. Режисьори. Хореографи. Сценографи. Хормайстори. 1890 – 2005. София: Изк. БАН, 2008.

Бикс, Розалия, Анелия Янева, Румяна Каракостова, Миглена Ценова-Нушева, Емилия Жунич. Български музикален театър. Опера, балет, мюзикъл 1890 – 2010. Рецензии, отзиви, коментари. София: Гея Либрис, 2015.

Влаева, Иванка. Музика в глобалния свят (отражения в българското образование). София: Сомн, 2016.

Влаева, Иванка. Музика по пътя на коприната (теоретични, исторически и етномузикологически студии). София, Унискорп, 2009.

Влаева, Иванка. Творческите избори на Любомир Денев и импровизацията. София: Мелани, 2007.

Вълчинова-Чендова, Елисавета. Градската традиционна инструментална практика и оркестровата култура в България (средата на XIX век – края на XX век). София: Пони, 2000.

Вълчинова-Чендова, Елисавета. Енциклопедия български композитори. София: СБК, 2003.

Вълчинова-Чендова, Елисавета. Новата българска музика: модели и интерпретации. София: БАН, 2004.

Беливанова, Киприана. Съст. История на музиката на 20 век. София, Музика, 1986.

Гаджев, Владимир. Джазът в България и българите в джаза. София, 2010.

Гайтанджиев, Генчо. Популярната музика. София: 1990.

Гонда, Янош. Джазът – история, теория, практика. София, 1975.

Гълов, Георги. Истории за българския рок. София, 2008.

Житомирски, Даниел. Рег. Музиката на 20. век. Очерци. Част първа, книга първа. София: Музика, 1979.

Житомирски, Даниел. Рег. Музиката на 20. век. Очерци. Част първа, книга втора. София: Музика, 1981.

Каракостова, Румяна. Идеята *Държавен музикален театър* и проекцията ѝ в националния репертоар до края на XX век“. София: Марс 09, 2012.

на различни информационни ресурси, подготвяне на презентации и др.

3. „Музика, култура, общество“ е в основата на разгледаните хронологично стилове в музиката от XX век в България, Европа и света. Акцентите са върху формирането и разпространението на музикалнокултурни практики от различни краища на света в типични изпълнителски форми и жанрове. Представя се развитието на традиционни и композиторски тенденции в рамките на локална и глобална музика. Проследяват се многообразни традиции, вкл. фолклорни. Очертават се взаимодействия между културата, обществото и музиката, като се оценяват комуникативните възможности на музикалното изкуство.

В този контекст се акцентира на основни музикални стилове в развитието на музикалната култура, свързвани с ярки представители.

4. „България в световната музикална култура“ в съдържателен план е въведена в исторически аспект чрез композитори класици от различни стилове и жанрове: Панчо Владигеров, Петко Стайнов, Димитър Ненов, Любомир Пипков, Марин Големинов, Филип Кутев, Красимир Кюркчийски, но и чрез представители на следващи творчески генерации, културни институции, съвременни изпълнители солисти и състави.

5. „Музиката в синтез с изкуствата“ е проведена последователно при разглеждането на историческото развитие на музиката през XX век и в най-новите културно-музикални тенденции – от епохата на късния романтизъм, през стилистиката в композиторското творчество в първата половина на XX век до развитието на поп- и рок-музиката и други музикално-сценични практики в локален и глобален контекст. Темата е въведена и в по-широк план чрез изобразителния материал, който има далеч не само илюстративна функция. Той е част от знанието за културата на епохата, която се разглежда, допълва знания за творци, техните произведения и изпълнителски проекти. Така се активизират изучаваните музикални стилистики с характерни творби и техните автори.

Основните четири теми като съдържателни акценти в учебника

В учебната програма съдържанието е структурирано в 4 големи теми. В тях се разглеждат и понятията, чрез които се разкриват основни характеристики на музикалноисторическото развитие, естетиката, музикалните жанрове, музикалната теория.

В учебника по музика, който предлагаме, подхотът при представянето на материала е преди всичко хронологичен. Така логично следват стилис-

тики, явления и творци в музиката, като в основата на тяхното осмисляне е посоченото в учебната програма „разширяване на музикалната култура чрез придобиване на нови знания, данни за историческото развитие на музиката“. За целта се извеждат и разкриват „нови музикални преживявания“, „по-богат и сложен музикален свят“. Посочените 4 теми в учебната програма органично се впитват в разглеждания материал и различните урочни форми. Музикалното изкуство се представя чрез неговите специфики, но и чрез връзките му с другите изкуства.

1. Музикална практика

Въведени са девет песни за изучаване в училищния репертоар. Посочени са като гейности три (или повече) песни от извънучилищния репертоар (по избор на учениците и учителя). Предложен е богат и разнообразен, съобразен с възрастта на осмокласниците музикален материал от различни жанрове. Чрез него на практическа основа се извеждат знанията за музикална форма чрез конкретни понятия.

2. Изразни средства в музиката

В основата на представянето на музикалния материал е анализът на музикалните произведения и музикалните форми със съответните изразни средства, характерни за различни стилистики. Извеждането на специфики и характеристики се затвърждава чрез разпознаване на музикални творби. Целта е изграждането на знания по отношение на основни музикални изразни средства в съвременността: разграничаване на диатоника и хроматика, както и на спецификите на атоналност и додекафония; характеристики на симфонични и музикално-сценични жанрове като симфонична поема, оперета, мюзикъл, рокопера и т.н. Във възприемането им учениците се опират преди всичко на слуховия си опит.

Следващите теми хронологично представят процесите в музиката на Европа, България и глобалния свят в съвременната епоха и са в основата на съдържанието на учебника.

Урочните форми и разпределението на съдържанието в учебника

Съдържанието на учебника е съобразено с годишния брой часове за изучаване на предмета музика в IX клас – **общо 18 часа**, като е спазено препоръчителното разпределение на часовете.

В учебната програма 40% от часовете по музика са определени за **нови знания**. В учебника те са разпределени в **8 теми**, организирани са в 7 и 1/2 учебни часа, от които 7 цели и 1 по 1/2 учебен час. В тях се извеждат: основните понятия, музикално-

историческият контекст, творци и творби, анализът на музикалния материал и т.н. Стремещт ни е в контекста на най-общото представяне на този изключително обемен и разнообразен материал да бъдат изведени същностни съдържателни акценти, чрез които да се натрупат базисни знания за съвременната музика и музикалната култура.

Те са:

- Западноевропейската музика през втората половина на XIX и началото на XX век;
- Западноевропейската музика през първите десетилетия на XX век. Импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм;
- Българската музикална култура от началото до средата на XX век. Композиторско творчество;
- Популярната музика;
- Популярната култура и рокмузиката;
- Българската музикална култура след Втората световна война. Съвременна музика;
- Музиката – локална и глобална;
- Българско изпълнителско изкуство на световната сцена.

В **упражненията** се затвърждават музикалният материал и основните понятия, а новите знания се обогатяват с рубриката „Знаете ли, че...“ и с допълнителни задачи. В учебната програма се препоръчва те да бъдат 30% от уроците по музика. В съдържанието на учебника упражненията са разпределени в 8 теми, от които 4 в цели учебни часове, посветени на отделни теми, и 2 по 1/2 учебен час, общо 5 часа.

Обобщенията са 1 цял и 1 по 1/2 учебен час, разпределени в две урочни единици.

В учебната програма се препоръчва 10% от часовете по музика да са за **преговор**. В учебника са предложени 3 теми за преговор, които се реализират в рамките на 1 цял и 2 по 1/2 учебен час всяка, общо 2 учебни часа. Те са симетрично разпределени през годината. Междинният преговор е съобразен с междинното оценяване.

Наблюдението е едно (5%) – 1 учебен час. Посочени са форми на провеждане в извън училищна среда и изготвяне на презентация с възможност за самооценка. Провеждат се в подходящо време по преценка на учителя.

Посочените 5% от часовете по музика за **контрол и оценка** (за входно и изходно равнище) са реализирани в 2 урока по 1/2 час.

Уроците за упражнение и обобщение предоставят възможност за **устно оценяване**. Спазени са препоръчителните насоки за текущо оценяване (60%), оценки от контролни и от класни работи (15%) – в преговорите, и оценки от групи участия (25 %) – в наблюденията.

Ключовите компетентности в представянето и възприемането на съдържанието в учебника

Изведените в учебната програма ключови компетентности в учебния комплект се постигат чрез формиране на знания и умения в различни форми. Това се осъществява чрез органичното им свързване със спецификата на музикалното изкуство и неговите музикалноизразни възможности.

- Развиват се **компетентности в областта на българския език** чрез формулиране на мнение при изпълнение и възприемане на музиката, описания на звукови картини, обсъждане на изучаваните теми, анализ на музикалноизразните средства и словесните текстове в изучавани творби. По този начин се обогатяват речникът и словесното изразяване на учениците.
- **Активизират се умения за общуване на чужди езици** чрез новия понятиен апарат, чрез текстове на песни, използване на информация от чуждоезикови сайтове и др.
- **Математическата компетентност и технологиите, прилагането на графични модели са свързани с използване на математически модели и закономерности** при осмислянето на по-важните елементи на музикалната изразност – например при сонатната форма, темата с вариации, рондото и други.
- **Дигитална компетентност е в основата на използваните допълнителни интернет-ресурси** с цел търсене, събиране и обработване на информация, но и с използване на звукозаписна и звуковъзпроизвеждаща техника и подходящ софтуер.
- **Умения за учене** се проявяват с дейности като музикално изпълнение на посочените песни и групи от извънучилищния репертоар, планиране и реализиране на музикални дейности, развиване на музикалноаналитични способности.
- **Социални и граждански компетентности** – чрез изучавания музикален и исторически материал се очертават важни етапи от развитието на гражданското общество и неговите идеи, отразени чрез музика. Създава се толерантност към различни разбирания и мнения за света, отразени чрез плурализъм в музиката. Предвидени са дискусии върху музикални теми, обсъждания на музикални творби и изпълнения, групови дейности във връзка с работа по проект и др.

- **Инициативност и предприемчивост** – участие в музикални изяви (например в часовете за наблюдение или в друго време по преценка на учителя), свързани с календарните празници, отбелязвани в класната стая или в друга подходяща среда, и др.
- **Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество, както и умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт** – те съществено са свързани с музикалноизпълнителска дейност и наблюдаване на музикалнотворческа среда, фолклорни празници, форми на изпълнение, наблюдение на жива фолклорна практика и др.

Придобиването на ключови компетентности се осъществява с помощта на интегративните връзки между музиката и останалите учебни предмети, които са в основата на представеното съдържание. Заложени са връзки с изобразително изкуство, архитектура, театър, български език и литература и т.н.

Като автори на учебника за IX клас сме с ясното съзнание, че всички изисквания в програмата трудно могат да бъдат изпълнени в посочените 18 часа. Целта ни е била да очертаем само онези съдържателни посоки, които ще формират в учениците базисни знания, основани на натрупан опит от предходни години и на нови знания, но и съобразени с възрастта и интересите на деветокласниците. Стремехът ни е да провокираме интереса им към музикалното изкуство в неговото разнообразие и музикални форми от миналото и съвременността, които имат важно място като ценни образци на изкуство, възприемани като „класика“, разбирана като еталон.

Идеите в представената музика, високите идеали, които си поставят нейните създатели, се надяваме, че ще обогатят духовно младите хора. Вярваме, че ще провокираме интерес, който да ги насочи към концертните зали, ще събуди желание за музикалноизпълнителска дейност, ще ги приобщи към музикалното изкуство и неговите разнообразни стойностни образци.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ И РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИТЕ

Тема: Да си припомним.../Какво знам в началото на 9. клас

Вид на урока: начален преговор/входна диагностика

План на урока	Урокът включва преговор и диагностика на входно ниво. 1. Преговор върху материала от 8. клас 2. Пеене на песен от извънучилищния репертоар 3. Входна диагностика
Опорни знания и умения, основни понятия	Опорни знания за: задължителна песен от 8. клас, метрични схеми, многоглас, старинни и съвременни класически инструменти и инструментални групи, европейски танци, музикални жанрове, композитори и музикалноформообразуващи принципи.
Актуализиране на знания, умения	Песни, изучавани в 8. клас, музикалноизразни средства, музикалноформообразуващи принципи, музикални инструменти и инструментални групи, музикални жанрове, композитори и произведения, европейски танци.
Съдържателни акценти	1. Преговорът включва 10 задачи, свързани с: – изпяване на задължителна песен и групи музикални композиции от 8. клас: „Слънцето трепти, захожда“, „Откога се е, мила моя майно льо“, „Многая лета“ – муз. Д. Бортнянски; – разпространение на старинни и съвременни класически инструменти и свързването им с музикалната култура на България; – разпознаване на тематизъм от музикално произведение; – разпознаване на автори по слушани произведения; – свързване на музикални жанрове с исторически период; – съотнасяне на композитор и произведение към нотен пример; – актуализиране на изучени в 8. клас понятия, отнасящи се до музикални епохи, музикални форми, инструменти. 2. Входната диагностика включва 7 задачи върху: – свързване на музикално произведение със звуков пример (по предложение на учителя); – разпознаване на тембъра на музикални инструменти; – познания за важни музикални термини и свързването им с исторически период в музиката; – въпроси за музикални жанрове и композитори. 3. Музикалноизпълнителска дейност: „Слънцето трепти, захожда“ – попул. възр. песен; „Откога се е, мила моя майно льо“ – попул. възр. песен; „Многая лета“ – Д. Бортнянски.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс е учебникът. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Пеене на песни от извънучилищния репертоар.
Допълнителни задачи	Слушане и анализ на музика.
Задачи за контрол	Устен контрол. Тестово формиращо оценяване.
Отговори на задачите в преговора	2. духов 3. в църковна практика, а днес и в концерти и фестивални програми 4. клавиесин 5. тема на събата 6. а – синкретизъм; б – жанр; в – църковни; г – концерт 7. Моцарт – 2; Хендел – 1 8. Франц Шуберт 9. Романтизъм 10. а

Оценяване и верни отговори в диагностиката	Входната диагностика включва 7 задачи с проверка на знания за: разпознаване на тематизъм от музикално произведение; свързване на композитори, жанрове и произведения с исторически период; разпространение на старинни и съвременни класически инструменти; разпознаване на тембъра на музикални инструменти; познания за важни музикални термини и свързването им с исторически период в музиката; познания за жанрове и дигитална компетентност.
--	--

Всеки верен отговор в задачите носи 1 точка – **общо 20 т.**

1. Въпрос – 2 т.
2. Въпрос – 10 т. (григориански хорал – а, мадригал – б, опера – в, оратория – г, концертто гресо – д, фуза – е, сюита – ж, класическа симфония – з, вокална миниатюра – й, програмно произведение – к)
3. Въпрос – 1 т. (Бах)
4. Въпрос – 1 т. (цигулка)
5. Въпрос – 1 т. (а)
6. Въпрос – 4 т. (Музикантите... – 2; Опера... – 4; Ренесансът... – 1; Болгарският роспев... – 3)
7. Въпрос – 1 т. (б)

Може да се използва следната примерна скала за преобразуването на точките в цифрова оценка:

17 – 20 т. – Отличен
13 – 16 т. – Мн. добър
9 – 12 т. – Добър
5 – 8 т. – Среден
0 – 4 т. – Слаб

Тема: Западноевропейската музика през втората половина на XIX и началото на XX век

Вид на урока: за нови знания

План на урока	1. Музиката в Европа от втората половина на XIX и началото на XX век – обща характеристика 2. Музиката на композитори от този исторически период Характерни жанрове 4. Песен за пеене 5. Музика за възприемане
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – ориентират се в общите характеристики на епохата; – познават композитори от този исторически период; – познават музикални произведения; – разграничават музикални жанрове; – имат най-обща представа за музиката на късния романтизъм върху знания за нови музикалноизразни средства и жанрове. Представят се основни понятия: <i>симфонична поема, лайтмотив, оперета.</i>
Актуализиране на знания, умения	Актуализират се знания за музиката в епохата на романтизма; правят се връзки с часовете по история, литература и свързани с други изкуства.
Съвържателни акценти	Под форма на беседа и чрез музикални примери и дискусия: 1. Изясняват се функциите на музиката от втората половина на XIX и началото на XX век. Зрителна опора в илюстративния материал. 2. Акцентира се върху ролята на музиката за възприятието на света в разглежданата епоха. 3. Дискутира се връзката на музиката с политическите и естетическите процеси. 4. Въведените понятия да се свържат с нови композиторски идеи за създаването на музика.

	<p>5. Музикалноизпълнителска дейност: „Лека нощ“ – Йоханес Брамс (с ноти и текст).</p> <p>6. Слушане на музикални примери: Ференц Лист – симфонична поема „Мазепа“; Жак Оффенбах – „Галоп“ (канкан) из оперетата „Орфей в ада“; Имре Калман – дует на Бони и Щаси от оперетата „Царицата на чардаша“.</p> <p>7. Работа върху поставените въпроси и задачи.</p>
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебник: текстова част и илюстративен снимков материал. Допълнителни ресурси – ползване на материали от интернет на български, английски и грузи езици.
Допълнителни дейности	Дискусия върху националните характеристики в музиката от изучавания исторически период. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни задачи	Изготвяне на презентация „Моята предпочитана музика от втората половина на XIX и началото на XX век“ по желание, като се ползват ресурси от интернет.
Задачи за контрол	
Отговори на въпросите и задачите	<p>1. б</p> <p>2. героичен</p> <p>3. б</p>

Тема 3: Западноевропейската музика през втората половина на XIX и началото на XX век

Вид на урока: за упражнение

План на урока	<p>Урокът е упражнение върху знания от предишната тема.</p> <p>1. Затвърдяване на новата песен</p> <p>2. Пеене на песен от извънучилищния репертоар</p> <p>3. Затвърдяване на новите знания чрез музика за възприемане, текстови задачи и гр.</p> <p>4. Слушане на музика с определени задачи: „Полетът на валкюрите“ из оп. „Валкюра“ – Рихард Вагнер; „Така рече Заратустра“ – Рихард Щраус, начало; кратки откъси из оперетите: валс из „Виенска кръв“ – Йохан Щраус-син, галоп (канкан) из оперетата „Орфей в ада“ – Жак Оффенбах, дует на Бони и Щаси от оперетата „Царицата на чардаша“ – Имре Калман; дует на Иван и Янка из оперетата „Българи от старо време“ – Асен Карастоянов</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ориентират се в общите характеристики на епохата; – познават композитори от този исторически период; – познават музикални произведения; – разграничават музикални жанрове; – имат най-обща представа за музиката на късния романтизъм върху знания за нови музикалноизразни средства и жанрове и конкретно за <i>симфоничната поема</i>, използването на <i>лайтмотиви</i>, <i>оперетата</i>.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за епохата на романтизма от часовете по музика, история и цивилизации, литература, изобразително изкуство, кино.
Съдържателни акценти	<p>Под форма на въпроси, задачи, самостоятелна работа:</p> <p>1. Затвърдяване на знанията за композитори, жанрове, музикалноизразни средства.</p> <p>2. Затвърдяване на знанията за връзката между музиката и другите изкуства.</p> <p>3. Работа с рубриците „И още нещо...“, „Знаете ли, че...“.</p> <p>4. Самостоятелна работа в интернет.</p> <p>5. Музикалноизпълнителска дейност: „Лека нощ“ – Йоханес Брамс (с ноти и текст).</p> <p>6. Музикалновъзприемателна дейност: „Полетът на валкюрите“ из оп. „Валкюра“ – Рихард Вагнер; „Така рече Заратустра“ – Рихард Щраус, начало; кратки откъси из оперетите: валс из „Виенска кръв“ – Йохан Щраус-син, галоп (канкан) из оперетата „Орфей в ада“ – Жак Оффенбах, дует на Бони и Щаси от оперетата „Царицата на чардаша“ – Имре Калман, дует на Иван и Янка из оперетата „Българи от старо време“ – Асен Карастоянов.</p>

Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, снимков материал, нотен текст, аудио-материал, работа в интернет. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Слушане, пеене по ноти, пеене с текст. Разпознаване на тембъра на музикалните инструменти.
Допълнителни задачи	Презентация за оперети от Йохан Щраус-син.
Задачи за контрол	Задачите за упражнения са и форми на устен контрол.
Отговори на въпросите и задачите	3. Темпото е Динамиката е 4. гухови 5. началото на симфоничната поема „Така рече Заратустра“ – Рихард Щраус 6. „Виенска кръв“ – Йохан Щраус-син – валс 2. „Песен на Бони и момичетата“ от оперетата „Царицата на чардаша“ – Имре Калман – чардаш 3. Из „Орфей в ада“ – Жак Оффенбах – канкан 4. Дует на Иван и Янка из „Българи от старо време“ от Асен Карастоянов – право хоро

Тема: Западноевропейската музика през първата половина на XX век. Импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм

Вид на урока: за нови знания

План на урока	1. Западноевропейската музика през първата половина на XX век – обща характеристика 2. Импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм – характеристика на стиловете в изкуството, литературата и в музиката 3. Песен за пеене 4. Музика за възприемане 5. Въпроси и задачи, свързани с темата
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – имат основна представа за западноевропейската музика през първата половина на XX век; – имат слухов опит от различни стилове музика. Представят се основни понятия: <i>импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм.</i>
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за стилови направления и музикалноизразни средства.
Съдържателни акценти	Чрез беседа, музикални примери и дискусия се представят и обсъждат: 1. Обща характеристика на музиката през първата половина на XX век. 2. Импресионизмът в изкуството и литературата и музикалният импресионизъм. Ролята на тембъра. Композитори. 3. Музикалният експресионизъм и новият дванадесеттононен музикален език. Композитори. 4. Музикалният неокласицизъм и неформите в изкуството. Композитори. 5. Работа с илюстративния материал и рубриката „Знаете ли, че...“ и „И още нещо...“. 6. Музикалноизпълнителска дейност: „Viva la Musica“ – Михаел Преториус (с ноти и текст). 7. Музика за възприемане: „Лунна светлина“ – Клод Дебюси; „Детска пиеса“ – Антон Веберн (обр. за кларинет и виолончело Драгомир Йосифов); „История на войника“, първа част – Игор Стравински..
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, снимков материал, нотен текст, аудио-материал. Изобразителното изкуство като източник на информация за музикалната практика. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Презентация за Клод Дебюси и музикалния импресионизъм.
Допълнителни задачи	Насочване към допълнителен музикален материал за слушане – произведения от Дебюси, Веберн и Стравински.

Отговори на въпросите и задачите	1. импресионизъм – 3; експресионизъм – 1; неокласицизъм – 2 2. импресионизъм – 2; експресионизъм – 3; неокласицизъм – 1
----------------------------------	--

Тема: Импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм

Вид на урока: за упражненение

План на урока	Урокът е упражненение върху знания от предишната тема. 1. Затвърдяване на новата песен 2. Слушане на музика с определени задачи, свързани с музикалноизразни средства 3. Затвърдяване на знанията за импресионизъм, експресионизъм и неокласицизъм
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците знаят: – основни черти на музикалните стилове импресионизъм, експресионизъм и неокласицизъм; – композиторско творчество; – музикалноизразни средства и музикални жанрове.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за композиторско творчество, музикален жанр, музикален стил, музикалноизразни средства.
Съдържателни акценти	1. Музикалноизпълнителска дейност: „Viva la Musica“ – Михаел Преториус (с ноти и текст). 2. Разпознаване на тембъра на инструментите в музикален пример и словесно описание на звукови картини, определящи музиката като импресионистична в творби от Клод Дебюси – „Следобедът на един фавн“ и „Сирени“ от Клод Дебюси. 3. Анализирание на изразни средства в музикално произведение – „Оцелелият от Варшава“ от Арнолд Шьонберг. 4. Разпознаване на изучавани танци в музикално произведение и свързване с неокласицизма – Игор Стравински. 5. Анализирание на ритъма като основно музикалноизразно средство в музикално произведение – „Болеро“ от Морис Равел. 6. Работа с илюстративния материал и рубриците „Знаете ли, че...“ и „И още нещо...“.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, илюстративен материал. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Слушане на музика.
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Устен контрол: съотнасяне на музикалноизразно средство и музикален стил.
Отговори на въпросите и задачите	2. флейта 3. танго, валс, рагтайм

Тема: Българската музикална култура през първата половина на XX век.

Композиторско творчество

Вид на урока: за нови знания

План на урока	1. Българската музикална култура през първата половина на XX век. Музикални институции 2. Композитори първомайстори – известни произведения 3. Композитори класици – известни произведения 4. Песен за пеене 4. Музика за възприемане 5. Въпроси и задачи, свързани с темата
---------------	---

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – знаят основни етапи в развитието на българската музикална култура и българската музика през първата половина на XX век; – знаят имената на композиторите първомайстори и композиторите класици и основни техни произведения; – имат слухов опит от оркестрови и музикално-сценични творби от български композитори. Представя се основно понятие: <i>класика</i> .
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за българските композитори и за музикални жанрове – опера, оркестрова сюита, учени в предходни години; за симфонична поема.
Съдържателни акценти	Въвеждане чрез беседа на нови знания за: 1. Българската музикална култура и българските композитори. 2. Композитори първомайстори и композитори класици. Дружество на българските композитори „Съвременна музика“. 3. Специален акцент е възприемането на музика: Симфония № 1, първа и четвърта част – Никола Атанасов; Ария на Гергана из I д. на оп. „Гергана“ – Маестро Георги Атанасов; „Импровизация и токмата“ – Пано Владигеров; Симфонична сюита „Приказка“, първа част – Петко Стайнов. 4. Музикалноизпълнителска дейност. „Слънчогледите“ – музика и текст Мария Мутафчиева, изпълняват „Мери Бойс Бенг“.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, илюстративен материал. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Четене на съдържанието на операта „Гергана“ от Маестро Георги Атанасов и на поемата от Петко Славейков „Изворът на белоногата“.
Допълнителни задачи	Търсене на информация за живота и творчеството на българските композитори класици в интернет.
Отговори на въпросите и задачите	1. два гласа 2. четвърта част

Тема: Българската музикална култура през първата половина на XX век. Композиторско творчество

Вид на урока: за упражнение

План на урока	1. Затвърдяване на песента за пеене от предходния час 2. Пеене на нотни примери (мястото на включването им в урока е по желание на учителя) 3. Задачи, свързани с актуализиране и затвърдяване на знанията за композиторите първомайстори и композиторите класици и техни произведения, както и музикални дейци чрез текстови задачи и чрез музикално възприемателна дейност 4. Актуализиране на знания за музикални форми – тема с вариации, рондо и сонатна форма 5. Затвърдяване на знанията за музикални стилове – импресионизъм, чрез възприемане на музикални произведения 6. Актуализиране на знания за фолклорна обредност и трудовата дейност
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – знаят български композитори първомайстори и български композитори класици и техни произведения; – разпознават музикални творби, като се опират на слуховия си опит, свързан с изразните средства; – посочват типични примери за отношение към фолклора на професионални творци; – знаят основните принципи на формообразуване, дяловете на музикалната форма и тяхното графично изражение.

Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знания за композиторите първомайстори и класици от предходни години и от предходния урок, както и за музикални дейци; актуализиране на знания за литературната поема „Изворът на белоногата“ от Петко Р. Славейков; свързване на музикална форма със съответната структура, музикален импресионизъм, фолклорна обредност и трудова дейност.
Съдържателни акценти	1. Музикалноизпълнителска дейност: „Слънчогледите“, муз. и т. М. Мутафчиева, изп. „Мери Бойс Бенг“; тема от „Ръченица“ от оп. „Момчил“ – Л. Пипков (ноти); тема „Нестинарско хоро“ из танцовата драма „Нестинарка“ (ноти). 2. Затвърдяване на знанията за композиторите от т.нар. първо поколение (първомайстори). 3. Беседа върху образа на Гергана в литературната поема „Изворът на белоногата“ от Петко Р. Славейков, вдъхновил либретиста Любомир Бобевски и Маестро Георги Атанасов за създаване на операта „Гергана“. 4. Затвърдяване на знанията за имена от българската музикална култура. 5. Затвърдяване на знанията за български композитори и техни произведения чрез попълване на липсващи думи. 6. Свързване на музикална форма или изображение със съответната структура. 7. Затвърдяване на знания за музикалния импресионизъм. 8. Свързване на произведения с фолклорна обредност и трудова дейност.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, илюстративен материал. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Презентация за операта „Гергана“.
Допълнителни задачи	Четене на съдържанието на сгруги опери от Маестро Георги Атанасов в интернет.
Задачи за контрол	Задачите за упражнения са и форми на устен контрол.
Отговори на въпросите и задачите	3. в 5. Маестро Георги Атанасов – в; Панчо Владигеров – г; Димитър Ненов – а; Саша Попов – б 6. Стайнов – „Тракийски“; Владигеров – „Вардар“; Ненов – „Токата“; Пипков – „Момчил“; Марин Големинев – „Нестинарско“, „Нестинарка“ 7. 1 – в, 2 – б, 3 – а 9. б

Тема: Музика през първата половина на ХХ век

Вид на урока: за преговор

План на урока	1. Изпълнение на учена песен с определена задача 2. Чрез словесни задачи и музикално възприемателна дейност преговаряне на знания за български композитори първомайстори и български композитори класици и техни произведения, както и произведения на западноевропейски композитори в контекста на западноевропейската музика от този период 3. Съотнасяне на музикални понятия към тяхното определение
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разпознават музикални творби, като се опират на слуховия си опит, свързан с изразните средства; – откриват разлики в стиловете направления импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм; – свързват музикални понятия с техните определения.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за българските и западноевропейските композитори от този период и техните произведения, както и за изучавани нови музикални понятия.
Съдържателни акценти	1. Музикалноизпълнителска дейност: „Viva la Musica“ – Михаел Преториус (попълване на липсващите тонови имена в нотния текст). 2. Текстови задачи.

	3. Музика за възприемане: Прелюдия към „Следобедът на един фавн“, начало – Клод Дебюси; „История на войника“, четвърта част – Игор Стравински; „Импровизация и токмата“, начало – Панчо Владигеров; „Приказка“, начало – Петко Стайнов; „Сирени“, начало – Клод Дебюси; „Оцелелият от Варшава“, фрагмент – Арнолд Шьонберг; „Коледа“, фрагмент – Димитър Ненов.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, аудиоматериали, интернетресурси.
Допълнителни дейности	Слушане на музика. Съотнасяне на творба – композитор. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задачите за упражнения са и форми на устен контрол.
Отговори на въпросите и задачите	1. си, фа, си, сол, си бемол 2. б 3. Панчо Владигеров – г; Петко Стайнов – а; Любомир Пипков – б; Димитър Ненов – в 4. Редът на провучаване се определя от учителя. 5. Дебюси – импресионизъм; Стравински – неокласицизъм 6. б 7. „Сирени“, Дебюси, оркестър, хор; „Варшава“, Шьонберг, четец; Ненов, смесен хор, симфоничен 8. лайтмотив – в; класика – г; додекафония – б; импресионизъм – а

Тема: Българската музикална култура през втората половина на ХХ век.

Съвременна българска музика

Вид на урока: за нови знания

План на урока	1. Българската музикална култура през втората половина на ХХ век и съвременността. Държавни музикални институции – музикални театри, симфонични оркестри, камерни състави и др. 2. Творчество на български композитори от този период в музикално-сценични и оркестрови жанрове 3. Българските композитори и фолклорът 4. Песен за пеене 4. Музика за възприемане 5. Въпроси и задачи, свързани с темата
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците знаят: – основни характеристики на българската музикална култура през втората половина на ХХ век и съвременността; – музикални институции и изпълнителски състави; – имена на композитори и произведения; – отношението на българските композитори към фолклора. Представят се основни понятия: <i>диатоника, хроматика</i> .
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на основни знания за български композитори и творби, учени през предходните години, за връзката на българските композитори с фолклора, разграничаване на различни размери във фолклора и разпознаване на оркестрови състави. Изразяване на аргументирано лично мнение.
Съдържателни акценти	Съдържателни акценти са: 1. Държавни музикални театри, симфонични оркестри, висши учебни институции и средни музикални училища, камерни състави и др. 3. Композитори от този период и произведения в различни жанрове. 4. Филип Кутев и делото му за организиране на Ансамбъл за фолклорни песни и танци. Фолклорни обработки – подходи.

	5 Работа с рубриците „И още нещо...“, „Знаете ли, че...“. 6. Музикалноизпълнителска дейност: „Отголу идат ергените“ – нар. песен. 7. Музика за възприемане: „Дилмано дилберо“ – Иван Кавалджиев, изп. хор на НАНПТ „Филип Кутев“; „Дилмано дилберо“ – Красимир Кюркчийски, изп. женски хор „Български гласове – Ангелите“; „Кукерски танц“ от „Картини от България“ – Васил Казанджиев.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основни и допълнителни текстове в рубриците „Знаете ли, че...“ и „И още нещо...“, снимков материал. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Презентация на тема „Българските композитори и фолклорът“.
Допълнителни задачи	Търсене на информация в интернет за съвременни български композитори, включително и за мултимедийни спектакли на Симо Лазаров.
Отговори на въпросите и задачите	1. 5/8 2. духов оркестър

Тема: Популярната музика

Вид на урока: за нови знания

План на урока	1. Популярната музика като музика за забавление, предназначена за много широка аудитория. Видове популярна музика 2. Мюзикълът – история на зараждането и развитието на жанра, образци. Български мюзикъли 3. Попхитове 4. Роля на музикалната индустрия. Награди „Грами“ 5. Джазът – история на зараждането и развитието, образци. Български джазизпълнители 6. Попмузиката като обособена самостоятелна насока в популярната култура през 50-те години на XX век в САЩ и Великобритания, съвременни образци. Стандарти в попмузиката. Попмузиката в България 7. Песен за пеене 8. Музика за възприемане 9. Въпроси и задачи, свързани с темата
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците знаят: – основни характеристики на популярната музика и различните насоки в нея: мюзикъл, джаз, попмузика; – имената и познават музиката на известни световни и български изпълнители в различни жанрове на популярната музика; – ролята на музикалната индустрия за съвременната култура. Разграничават отделните жарове. Представят се основни понятия: <i>попмузика (поп), джаз, мюзикъл, награди „Грами“</i> .
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за популярната култура, популярната музика, попмузиката, рокмузиката, оперетата и мюзикъла от предходните години – изучавани и слушани произведения от чуждестранни и български автори и изпълнители.
Съдържателни акценти	С беседа и чрез музикални примери се представят: 1. Развитието на мюзикъла. 2. Ролята на музикалната индустрия. 3. Развитието на джаза. 4. Развитието на попмузиката. 5. Световни и български автори и изпълнители: Майкъл Джексън, Лейди Гага и др.; Лили Иванова, Емил Димитров, Паша Христова, Орлин Горанов и т.н. 6. Музикалноизпълнителска дейност и задача във връзка с понятието <i>попмузика</i> : „Бягство“ – дует „Авеню“. 6. Музикалновъзприемателна дейност: „Светът е за двамата“ – музика Мария Неикова, текст Димитър Точев, изпълнява Орлин Горанов.

Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, илюстративен материал. Аудиоматериали. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Търсене на клипове на известни попизпълнители в интернет.
Допълнителни задачи	Топлиста на български хитове с попмузика.
Отговори на въпросите и задачите	1. И двете са попесни.

Тема: Популярната култура и рокмузиката

Вид на урока: за нови знания и упражнение

План на урока	Урокът съчетава нови знания и упражнение. 1. Развитие на рокмузиката. Световни хитове и изпълнители 2. Български рокизпълнители 4. Рокопера като жанр 5. Песен за пеене 6. Музика за слушане 5. Песни от извънучилищния репертоар 6. Въпроси и задачи, свързани с темата
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – знаят специфични особености на рокмузиката, стилове в рокмузиката; – знаят имената на световноизвестни рокмузиканти и са слушали записи на техни изпълнения; – знаят имената и познават музиката на български рокизпълнители и състави; – осъзнават ролята на прозодията в рокпесните и т.н.; – разграничават рокопера като жанр. Представят се основни понятия: <i>рок, рокопера, прозодия</i> .
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за рокмузиката и за ролята на прозодията от предходни години. Актуализиране на музикалноизпълнителската дейност и слуховите представи, свързани с рокмузиката.
Съдържателни акценти	1. Развитие на рокмузиката. Роквокалисти и роксъстави: Фреди Меркюри, Робърт Плант; Мик Джъгър, Кит Ричардс и „Ролинг Стоунс“; „Бийтълс“, „Пинк Флойд“ и др. 2. Български рокизпълнители: „Щурците“, „Сигнал“, „ФСБ“, „Б.Т.Р.“ и други състави. 4. Рокопера като жанр: „Нострадамус“ от Николо Коцев. 5. Песен за пеене: „Златен дъжд“ – музика и текст Славчо Николов, изпълнява „Б.Т.Р.“. 6. Музика за слушане: фрагменти от „Нострадамус“ от Николо Коцев в интернет. 7. Задачи за затвърдяване на знанията. 8. Песни от извънучилищния репертоар.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, илюстративен материал. Аудиоматериали. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Търсене в интернет на записи на „Нострадамус“ от Николо Коцев с определена задача за жанра рокопера. Търсене в интернет изпълнения на български рокформации.
Допълнителни задачи	Включване на поп- или рокизпълнения в училищен празник. Предварително дискутиране на предложенията в клас.
Задачи за контрол	Задачите за упражнения са и форми на устен контрол.
Отговори на въпросите и задачите	1. рок 2. първите три (без духови инструменти) 3. рок – б; рокопера – а 5. попизпълнители – Магона, Майкъл Джексън, Лейди Гага; рокизпълнители – „Бийтълс“, „Пинк Флойд“, Фреди Меркюри, „Металика“, „Рамщайн“

Тема: Популярна музика

Вид на урока: за обобщение

План на урока	1. Урокът съдържа 6 тестови задачи, обобщаващи знанията за популярната музика с посочване на верните отговори (№ 2, 3, 4), избор на 3 познати попесни от извънучилищния репертоар и музикалното им изпълнение, разпознаване на гласа на 5 известни български попизпълнители в звуков пример, текстова задача за съотнасяне (№ 6). 2. Работа с текстове в рубриката „Знаете ли, че...“ 3. Дискусия 4. Нотни примери (включването им в урока или в други уроци е по желание на учителя)
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – знаят основни характеристики на популярната музика; – разграничават попмузика, рокмузика и джаз; – знаят известни поп-, джаз- и рокизпълнители; – изказват свое мнение за поп- и рокмузиканти; – изпълняват музика с нотен текст.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знания от предходните уроци за популярната музика и различните насоки и жанрове в нея. Умения за изпълнение на музика с нотен текст.
Съдържателни акценти	1. Музикалноизпълнителска дейност, свързана с въпрос № 1. 2. Въпрос за понятието <i>популярна музика</i> от четири възможности. 3. Свързване на изпълнител с подходящата музика. 4. Характеристика на рокгрупа върху конкретен пример. 5. Разпознаване на гласовете на петима известни български попизпълнители. 6. Съотнасяне на 4 музикални понятия към съответстващото им определение (верни отговори: 1 – б, 2 – а, 3 – г, 4 – в). 7. Дискусия за предпочитания към поп- и рокизпълнители. 8. Музикалноизпълнителска дейност – 4 нотни примера: тема от Българска рапсодия „Вардар“ – Панчо Владигеров; тема от „Пролетни приумици“ № 6 – Любомир Пипков; тема от „Дилмано, дилберо“ – Красимир Кюркчийски; „Summertime“ из операта „Порги и Бес“ – Джордж Гершуин.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част. Аудиоматериали. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Пеене с нотен текст.
Допълнителни задачи	Търсене на клипове в интернет на любими поп- или рокзвезди.
Задачи за контрол	Задачите за обобщение са и форми на усетен контрол.
Отговори на въпросите и задачите	2. Музика за забавление, предназначена за малък брой слушатели. 3. Луис Армстронг – джаз, Магона – попмузика, „Бийтълс“ – рокмузика 4. рок 5. Емил Димитров, Паша Христова, Лили Иванова, „ФСБ“, „Щурците“ 6. а) ... смесването на африкански и европейски музикални традиции в САЩ; б) ... песенност и танцувалност; в) ... с електрически китари, барабани и др.; г) ... чиито текстове са обединени от обща идея и сюжет.

Тема: Музиката – локална и глобална

Вид на урока: за нови знания

План на урока	1. Въвеждане на новите понятия 2. Текстове в рубриките „Знаете ли, че...“ и „И още нещо...“ 3. Пеене на песен 4. Възприемане на музика 5. Изпълнение на поставените въпроси и задачи
---------------	--

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – знаят спецификата, която внасят образите на всякаква „незападна“ музика; – откриват влиянието на локалните музикални процеси върху глобалния музикален поток и ги разпознават в музикални примери; – откриват български ритми и мелодии в глобалния музикален поток; – знаят за приноса на български музиканти за развитие на тенденцията Word Music. Представят се основни понятия: <i>локално</i> , <i>глобално</i> .
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знанията за музиката на различните народи, включително български фолклор, и музикални инструменти, учени в предходни години. Актуализиране на слухов опит.
Съвържателни акценти	1. Въвеждане на понятията <i>локално</i> и <i>глобално</i> с текст и илюстративен материал. 2. Въвеждане на понятието <i>уърлд мюзик</i> или музика на света (Word Music) с текст и илюстративен материал. 3. Текстовете в рубриците „Знаете ли, че...“ и „И още нещо...“. 4. Музикалноизпълнителска дейност: „We Will Rock You“ – „Queen“. 5. Музикалновъзприемателна дейност: Звуков пример № 2 с музика на различни народи; „Кириос интро“ – Минко Ламбов, изп. орк. „Shaka Zulu Orchestra“.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, илюстративен материал. Аудиоматериали. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Търсене в интернет на музика от различни региони на света.
Допълнителни задачи	Презентация с изпълнители на уърлд мюзик от различни региони на света.
Задачи за контрол	
Отговори на въпросите и задачите	2. гръцка, индийска, румънска, мексиканска и българска музика 3. кавал

Тема: Музиката – локална и глобална

Вид на урока: за упражнение

План на урока	Затвърдяват се знания от предходния урок. 1. Песен за пеене 2. Въпроси и задачи, свързани с възприемане на музика, и текстови задачи 3. Самостоятелна работа 4. Работа с текст в рубриката „Знаете ли, че...“ 5. Затвърждаване на песни от училищния репертоар
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – знаят основни характеристики на понятията <i>локално</i> , <i>глобално</i> и <i>уърлд мюзик</i> ; – разпознават различните фолклорни области и инструменти, характерни за българския фолклор; – знаят имена на известни български фолклорни изпълнители, включени в проекти на уърлд мюзик.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на придобитите знания за български фолклор, фолклорни области и характерни за тях музикални инструменти, известни български изпълнители на фолклорна музика и попизпълнители.
Съвържателни акценти	1. Музикалноизпълнителска дейност: затвърдяване на песента „We Will Rock You“ – „Queen“. 2. Затвърдяване на знанията за уърлд мюзик чрез текстови задачи и разпознаване на изпълнители. 3. Разпознаване на музикалните инструменти, характерни за българския фолклор, в Звуковия пример от предходния час. Възприемателна дейност и задачи, свързани с нея: „Тракийско настроение“, изп. Иво Папазов – Ибряма с оркестър „Тракия“; „Притури се планината“, изп. Стефка Съботинова.

Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, илюстративен материал. Аудио- и видеоматериали. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Търсене на блогове и сайтове за уърлд мюзик.
Допълнителни задачи	Презентация на тема „Български изпълнители на уърлд мюзик“.
Задачи за контрол	Задачите за упражнения са и форми на устен контрол – допълване на текст с ключови думи.
Отговори на въпросите и задачите	2. глобална, локална, уърлд 3. Редопоставят се жанрове и изпълнители на традиционна музика, авторска музика и популярна музика. 5. в 6. Владимир Ампов – Графа

Тема: Българско изпълнителско изкуство на световната сцена

Вид на урока: за нови знания

План на урока	1. Престижните световни сцени и триумфът на „българските гласове“. Ролята на медията 2. Изпълнители инструменталисти и концертмайстори 3. Оркестрови и хорови дириженти 4. Български оперни и оркестрови състави, камерни ансамбли 5. Ансамбли за народни песни и танци 6. Работа с текста на рубрика „Знаете ли, че...“ 7. Песен за пеене 8. Музика за възприемане
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците знаят: – световни престижни музикални сцени; – приноса на български музиканти на световната сцена.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знания и слухов опит, свързан с български изпълнители от различни жанрове, учени в предходни години. Разпознаване на певческите гласове. Актуализиране на знания за фолклорни изпълнители и фолклорните области, към които принадлежи техният репертоар.
Съдържателни акценти	Тъй като материалът е много голям, акцентира се върху онези факти и процеси, които ще активизират интереса на учениците за допълнителна информация по темата. Това може да бъде осъществено чрез: 1. Насочване към вече познати имена на изпълнители, дириженти, състави, представени и с портретно изображение, и на тази база нагждащо включване на нови знания за певци, инструменталисти, състави, оркестрови и хорови дириженти. 2. Представяне в исторически аспект и съвременен контекст на известни български изпълнители. 3. Актуализиране на слухов опит от записи на вокални и инструментални изпълнители, познати от предходни години, и нов музикален материал за възприемане. 4. Допълване на знанията с текстовете в рубриката „Знаете ли, че...“ за ансамбли за народни песни и танци у нас, за хор „Бодра смяна“, за съвременни форми на изпълнителско изкуство като флашмоб, за Борис Христов и музейни експозиции, посветени на неговото дело. 4. Музикалноизпълнителска дейност: „Катерино моме“ – нар. песен, изп. Таня Сърбинска и ФА „Пирин“ – Благоевград. 5. Музикално възприемателна дейност: Ария на принцеса Турандот из II г. на оп. „Турандот“ – Дж. Пучини, изп. Гена Димитрова, „Невјестице църноока“ – изп. „Сестри Бисерови“.

Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстов и илюстративен материал. Аудиопримери. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Търсете в интернет материали за изпълнения на български оперни певци на световната сцена.
Допълнителни задачи	Презентация на тема „Световноизвестни български инструменталисти“
Отговори на въпроси и задачи:	1. Пиринска 2. сопран

Тема: Българско изпълнителско изкуство на световната сцена/Съвременна българска музика

Вид на урока: за упражнение и обобщение

План на урока	Урокът съчетава две форми – упражнение и обобщение. 1. В упражнението се затвърдяват знания от предходния урок чрез 5 тестови, текстови и задачи, свързани с музиката за пеене и за слушане, и 2 задачи за самостоятелна работа. 2. В обобщението са включени песен за пеене, обобщаване на музикалноисторически знания, 3 тестови задачи, самостоятелна работа. 3. Включените основни и допълнителни дейности предполагат различно от последователността в учебника структуриране на урока или редуциране на съдържанието в зависимост от желанието на учителя и възможностите на учениците. Това включва както основните дейности, така и допълнителните дейности и задачи.
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – знаят приноса на български музиканти на световната сцена; – знаят композитори класици от различни стилове и жанрове; – разпознават инструментални състави.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знания за изпълнители и състави, за композитори от различни генерации и техни творби.
Съдържателни акценти	1. Музикалноизпълнителска дейност: затвърдяване на песента от предходния час „Катерино моме“ – изп. Таня Сърбинска и ФА „Пирин“ – Благоевград, и на песента „Отголу идат ергените“ с конкретни задачи при представянето им. 2. Затвърдяване на знанията за музикалноизпълнителското изкуство. 3. Разпознаване на инструментален състав чрез музика за възприемане: „Хумореска“ – А. Дворжак, и КА „Софийски солисти“. 3. Обобщаване на знания за музикалните институции в България. 4. Обобщаване на знания за оперни творби и техни автори чрез задача за свързване. 5. Обобщаване на знания за композитори от различни генерации. 6. Обобщаване на знания за Филип Кутев и жанра „фолклорна обработка“. 7. Самостоятелна работа.
Ресурси (основни и допълнителни)	Основен ресурс – учебникът: текстова част, илюстративен материал. Аудио- и видеоматериали. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.
Допълнителни дейности	Търсене на допълнителна информация за изтъкнати български дириженти и за съставите, с които са работили. Търсене на информация и примери за флашмоб, организиран от български изпълнителски институции.
Допълнителни задачи	Мултимедийна презентация за избран композитор, изпълнител или музикална институция.
Задачи за контрол	Задачите за упражнения са и форми на устен и писмен контрол.
Отговори на въпроси и задачи	Упражнение: 2. Борис Христов 3. б

	<p>4. Люба Енчева – пианист, Недялка Симеонова – цигулар, Васил Арнаугов – диригент, Гена Димитрова – певица, Анатолий Кръстев – виолончелист, Антон Диков – пианист</p> <p>5. з</p> <p>Обобщение:</p> <p>3. Прикованият Прометей” – г; „Откраднали консула” – а; „Албена” – б; „Момчил” – в; „Боянският майстор” – е; „Добрият човек от Сечуан” – з.</p> <p>5. з</p> <p>6. а</p>
--	---

Тема: Репетиция на рокгрупа

Вид на урока: за наблюдение

План на урока	<p>Часть за наблюдение е предназначен за посещение на репетиция на рокгрупа. То може да бъде реализирано съобразно плана на работа на преподавателя и провеждането на часовете през първия или втория срок, както и да бъдат потърсени алтернативни форми за селището и училището чрез посещение на самостоятелна концертна изява, документирани на участие на рокформация в тематична изява и т.н.</p> <p>Възможност за ангажиране на личната активност на учениците е подготвянето на презентации. Предложена е примерна тема: „Репетиция преди концерта”.</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците знаят:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основния състав на рокформациите; – на какви инструменти свирят рокмузикантите и какво техническо оборудване използват; – какъв е техният репертоар; – основни начини за работа върху песните.
Актуализиране на знания, умения	Актуализиране на знания, свързани с темата за рокмузиката и популярната музика.
Съдържателни акценти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Посещение на репетиция на рокгрупа, на рокконцерт и гр. 2. Изготвяне на презентация. Дигитални компетентности. 3. Музикалноизпълнителска дейност.
Ресурси (основни и допълнителни)	<p>Основен ресурс: учебникът.</p> <p>Допълнителни материали: концертни програми, звукозаписи, материали от интернет и гр.</p>
Допълнителни дейности	<p>Посещение на репетиция на рокконцерт.</p> <p>Работа с интернетресурси.</p>
Допълнителни задачи	Търсене на материали от интернет по темата.
Задачи за контрол	Разработената скала за самооценка на презентацията в учебника е на с. 47.

Тема: Да си припомним... Какво знаем в края на 9. клас

Вид на урока: за преговор и изходна диагностика

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Преговор върху материала от 9. клас 2. Пеене на песен от училищния репертоар 3. Изходна диагностика
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Опорни знания за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – музикални стилове (импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм) и жанрове (симфонична поема, ескиз) и свързаните с тях музикалноизразни средства; – музикална култура в т.нар. художествена и популярна музика (поп, рок, джаз, мюзикъл, рокопера), композитори и произведения, изпълнители; – музикална изразност и музикалноформообразуващи принципи; – уърлд мюзик и гр.
Актуализиране на знания, умения	Песни, изучавани в 9. клас, основни понятия, жанрове и стилове и техните характеристики, композитори, произведения, изпълнители.

Съдържателни акценти	<p>I. Преговорът включва 10 задачи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изпяване с нотен текст на песента „Лека нощ“ от Йоханес Брамс и актуализиране на знанията за музиката от втората половина на XIX век; 2. Възприемателна дейност, свързана с операта „Гергана“ от Маестро Георги Атанасов, и актуализиране на знанията за нейния литературен първоизточник; 3. Разпознаване на стилове, характерни за XX век; 4. Попълване на липсващи гуми в определения на понятия за жанрове; 5. Съотнасяне на композитори и произведения; 6. Музикално възприемателна дейност със задача за определяне на музикален стил: „Прелюдия към „Следобедът на един фавн“ – Клод Дебюси, начало; 7. Музикалноизпълнителска дейност – определяне на вида на две песни и изпълнение; 8. Свързване на имената на музиканти с изпълнителската им дейност; 9. Актуализиране на знанията за симфонична поема чрез задача за избор на вярното от четири възможности; 10. Актуализиране на знанията за уърлд мюзик чрез задача за избор на невярното от четири възможности. <p>II. Изходната диагностика включва 5 задачи върху:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Композитори и произведения; 2. Музикални жанрове; 3. Основни учени понятия – задача за попълване на липсващи гуми.
Ресурси (основни и допълнителни)	<p>Основен ресурс е учебникът. Работа с ресурсите от електронния вариант на учебника и интернетресурси.</p>
Допълнителни дейности	<p>Пеене на песни от извънучилищния репертоар.</p>
Допълнителни задачи	<p>Слушане и анализ на музика.</p>
Задачи за контрол	<p>Устен контрол в преговора. Тестово формиращо оценяване в диагностиката.</p>
Отговори на въпросите и задачите в преговора:	<ol style="list-style-type: none"> 2. „Изворът на белоногата“, Петко Р. Славейков 3. експресионизъм, неокласицизъм 4. музикално-сценичен, САЩ, XX; африкански, САЩ. 5. Ференц Лист – в; Панчо Владигеров – а; Игор Стравински – г; Васил Казанджиев – б 6. Клод Дебюси 7. поп – „Бягство“, дует „Авеню“; рок – „Златен гръжд“, „Б.Т.Р.“ 8. Саша Попов – цигулар и диригент; Недялка Симеонова – цигуларка; Стефка Съботинова – певица; Люба Енчева – пианистка, Емил Табаков – диригент, Райна Кабаиванска – певица 9. б 10. б

Всеки верен отговор в задачите носи следните точки:

№ 1 – 1 т. (1 в)

№ 2 – 1 т. (2 в)

№ 3 – 4 т. (Дебюси, Стравински, Шьонберг, Ненов)

№ 4 – 1 т. (в)

№ 5 – 23 т. (повтарящ, тема; развлекателен, музикален, средата, Франция; популярната, песенност, танцовалност; стил, цветове, светлини, музикалния, френският, Клод Дебюси; Стайнов, Панчо, Ненов, Веселин, Пипков, Големинов; фолклорната; САЩ)

Общо – 30 т.

Може да се използва следната примерна скала за преобразуването на точките в цифрова оценка:

26 – 30 т. – Отличен
20 – 25 т. – Мн. добър
13 – 19 т. – Добър
7 – 12 т. – Среден
0 – 6 т. – Слаб

УТВЪРДИЛ

Директор:

(Име, фамилия, подпис)

ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

по учебния предмет МУЗИКА за ДЕВЕТИ клас

№ по рег	Учебна седмица по рег	Тема на урочната единица	Урочна единица за	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	1	Да си припомним / Какво знаем от 8. клас	Преговор / входна диагностика	Изпълнява три песни от училищния репертоар. Разпознава пет учени творби по характерни откъси от тях. Анализира изразни средства в музикално произведение. Определя дяловете на музикалната форма.		„Слънцето трепти, захожда“, „Откога се е, мила моя майно лбо“, „Многоя лета“ – муз. Д. Бортнянски Пета симфония, първа част, начало – Л. ван Бетовен „Първортата“ – Ф. Шуберт Соната до мажор – В. А. Моцарт Концерт за цигулка и оркестър, първа част – Л. ван Бетовен	тествено формиращо оценяване	
2	2	Западноевропейската музика през втората половина на XIX и началото на XX век	Нови знания	Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Анализира изразни средства в музикално произведение.	<i>опера</i> <i>музикал</i> <i>лайтмотив</i> <i>симфонична поема</i>	„Лека нощ“ – Й. Брамс (с ноти и текст) Симфонична поема „Мазепа“ – Ф. Лист Галоп (канкан) из оперетата „Орфей в ада“ – Ж. Оффенбах		

№ по рег	Учебна седмица по рег	Тема на урочната единица	Урочна единица за	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
3	3	Западноевропейската музика през втората половина на XIX и началото на XX век	Упражнение	Открива принципите на формообразуване на музиката в звучеща творба. Изпълнява песни от училищния репертоар и песни от извънучилищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Анализира изразни средства в музикално произведение. Открива принципите на формообразуване на музиката в звучеща творба. Разпознава музикални творби, като се опира на слуховия си опит, свързан с изразните средства.		Дует на Бони и Щаси от оперетата „Царицата на чардаша“ – И. Калман „Лека нощ“ – Й. Брамс (с тонови имена и текст) Песен от извънучилищния репертоар „Полетът на валкирите“ из оп. „Валкюра“ – Р. Вагнер „Така рече Заратустра“ – Р. Щраус, начало Кратки откъси из оперетите: Валс из „Виенска кръв“ – Й. Щраус-син Галоп (канкан) из оперетата „Орфей в ада“ – Ж. Оффенбах Дует на Бони и Щаси от оперетата „Царицата на чардаша“ – И. Калман Дует на Иван и Янка из оперетата „Българи от старо време“ – А. Карастоянов	устно формиращо оценяване	
4	4	Западноевропейската музика през първите десетилетия на XX век. Импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм	Нови знания	Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Открива разлики в стиловете на направления импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм. Анализира изразни средства в музикално произведение.	<i>импресионизъм</i> <i>експресионизъм</i> <i>неокласицизъм</i> <i>ескиз</i> <i>додекафония</i> <i>атоналност</i>	Viva la Musica – М. Преториус (с нотни) „Лунна светлина“ – К. Дебюси „Детска пиеса“ (обр. за кларинет и виолончело Д. Йосифов) – А. Веберн „История на войника“, първа част – И. Стравински		

№ по рег	Учебна седмица по рег	Тема на урочната единица	Урочна единица за	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
5	5	Западноевропейската музика през първите десетилетия на XX век. Импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм	Упражнение	Изпълнява песни от училищния репертоар и песни от извънучилищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Открива разлики в стиловете на направления импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм. Анализира изразни средства в музикално произведение.		„Viva la Musica“ – М. Преторус „Прелюдия към „Следобедът на един фавн“, начало – К. Дебюси „Сирени“ – К. Дебюси „Свидетелят от Варшава“, откъс – А. Швонберг „История на войника“, четвъртата част – И. Стравински „Болеро“ – М. Равел	устно формиращо оценяване	
6	6	Българската музикална култура от началото до средата на XX век. Композиторско творчество	Нови знания – Е. В.	Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Анализира изразни средства в музикално произведение.	Класика	„Светът е за двама“ – муз. М. Нейкова, т. Д. Точев, изп. О. Горанов Симфония № 1, първа и четвъртата част – Н. Атанасов „Гергана“ – Маестро Г. Атанасов „Импровизация и токмата“ – П. Владигеров, начало Симфонична сюита „Приказка“, първа част – П. Стайнов, начало		
7	7	Българската музикална култура от началото до средата на XX век. Композиторско творчество	Упражнение	Изпълнява песни от училищния репертоар и песни от извънучилищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Разпознава музикални творби, като се опира на слуховия си опит, свързан с изразните средства. Посочва типични примери за отношение към фолклора на професионални творци.		„Светът е за двама“ – муз. М. Нейкова, т. Д. Точев, изп. О. Горанов Темата от „Ръченица“ от оп. „Момчил“ – Л. Пипков (пее с тонови имена) 5 фрагмента: Ръченица из „Тракийски танци“ – П. Стайнов Българска рапсодия „Вардар“ – П. Владигеров „Токмата за пиано“ – Д. Ненов „Танци“ из оп. „Момчил“ – Л. Пипков „Нестинарско хоро“ – М. Големининов	устно формиращо оценяване	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Урочна единица за	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
8.	8.	Музиката през първата половина на XX век	Презовор	<p>Знае основните принципи на формообразуване, открива ги и проследява последователността им в збучаща творба с помощта на учителя.</p> <p>Открива принципите на формообразуване на музиката в збучаща творба.</p> <p>Определя дяловете на музикалната форма.</p> <p>Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента.</p> <p>Разпознава музикални творби, като се опира на слуховия си опит, свързан с изразните средства.</p> <p>Открива разлики в стиловете на направления импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм.</p>		<p>„Импровизация и токата“ – П. Владигеров, начало</p> <p>Симфонична сюита „Приказка“, първа част – П. Стайнов, начало</p>	самооценка	
9	9	Популярната музика	Нови знания	<p>Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента.</p> <p>Разпознава основни стилове и представители в джаза и поп-музиката.</p>	<p>поп</p> <p>джаз</p> <p>музикал</p> <p>награди „Грами“</p>	<p>„Бягство“ – гует „Авеню“</p> <p>„Слънчоглед“ – муз. и т. Мария Мутафчиева, изп. „Мери Бойс Бенд“</p>		

№ по рег	Учебна седмица по рег	Тема на урочната единица	Урочна единица за	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
10	10	Популярната култура и рокмузиката	Нови знания/упражнение	Съотнася български музиканти към съответните стилове в джаза и попмузиката. Разграничава попкултурата и т.нар. сериозната музика.	<i>рок</i> <i>рокопера</i> <i>прозодия</i>	„Море от любов“ – муз. и т. Кирил Божков, изп. „Б.Т.Р.“ Никола Коцев – „Нострадамус“	устно формиращо оценяване	
11	11	Популярна музика	Обобщение	Изпълнява песни от извънучилищния репертоар. Разпознава основни стилове и представители в джаза, поп- и рокмузиката. Съотнася български музиканти към съответните стилове в джаза, поп- и рокмузиката. Познава съвременни музикално-сценични жанрове.		3 песни от извънучилищния репертоар Звуков пример № 1 (до 10 – 20 секунди откъси от хитове на Е. Димитров – „Моя страна...“, Паша Христова – „Повеи, ветре“, Лили Иванова – която реши, ФСБ – „Високо“, Шуриците – „Среща“)	устно формиращо оценяване	

№ по рег	Учебна сесмца по рег	Тема на урочната единица	Урочна единица за	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
12	12	Българската музикална култура след Втората световна война. Съвременна музика	Нови знания	Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира външно образната същност на песента. Съвременна българска музикална култура след Втората световна война. Композиторско творчество. Осъзнава ролята на професионалните музиканти за осъществяване и обогатяване на фолклорната традиция.	<i>диатоника</i> <i>хроматика</i>	„Отгону идат ергените“ – нар. песен, изп. Христина Ботева с „Деца на Севлиево“ и орк. „Севлиево“ Иван Кавалджиев – „Дилмано, дилберо“, изп. хор на ансамбъл „Филип Кутев“ Красимир Кюркчийски – „Дилмано, дилберо“, изп. женски хор „Български гласове – Ангелите“ Васил Казанджиев – „Кукерски танц“ от „Картини от България“ Творби от съвременни български композитори		
13	13	Музиката – локална и глобална	Нови знания	Посочва типични примери за отношение към фолклора на професионални творци. Определя функцията на музиката в медийни и мултимедийни синтетични форми. Открива в подходяща музика съвременни форми на синтез. Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира външно образната същност на песента. Осъзнава екзотиката, която внасят образите на всякаква „незападна“ музика. Открива влиянието на локалните музикални процеси върху глобалния музикален поток. Открива български ритми и мелодии в глобалния музикален поток.	<i>локално</i> <i>глобално</i>	Филип Кутев – фолклорни образботки Симо Лазаров – мултимедийни спектакли „We Will Rock You“ – изп. „Куин“ Звуков пример № 2 с музика на различни народи Минко Ламбов – Кириос интро, изп. орк. „Шака Зулу“, сол. Теодосий Спасов		

№ по рег	Учебна седмица по рег	Тема на урочната единица	Урочна единица за	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
14	14	Музиката – локална и глобална	Упражнение	Знае за приноса на български музиканти за развитието на тенденцията World Music. Изпълнява песни от училищния и извънучилищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Осъзнава екзотиката, която внасят образите на всякаква „незападна“ музика. Открива влиянието на локалните музикални процеси върху глобалния музикален поток. Открива български ритми и мелодии в глобалния музикален поток. Знае за приноса на български музиканти за развитието на тенденцията World Music.		„We Will Rock You“ – Queen „Тракийско настроение“ – Иво Пазов – Ибряма „Припури се планината“ – изп. Стефка Съботинова	устно формиращо оценяване	
15	15	Българско изпълнителско изкуство на световната сцена	Нови знания	Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Знае за приноса на български музиканти на световната сцена.		„Катерино моме“ – изп. Ансамбъл „Пирин“, сол. Татяна Сърбинска Джакомо Пучини – ария из оп. „Турандот“, изп. Гена Димитрова „Невястиче църноока“ – изп. „Сестри Бисерови“		

№ по рег	Учебна седмица по рег	Тема на урочната единица	Урочна единица за	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
16	16	Българско изпълнителско изкуство на световната сцена/ Съвременна българска музика	Упражнение Обобщение	Изпълнява песни от училищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. Знае за приноса на български музиканти на световната сцена. Познава произведения от български композитори в различни стилове и жанрове. Знае композитори класици от различни стилове и жанрове.		„Катерино моме“ – изп. Ансамбъл „Пирин“, сол. Татяна Сърбинска	устно формиращо оценяване	
17	17	Репетиция на рокгрупа	Наблюдение	Познава основни медийни и мултимедийни реализации на музика. Изготвя чрез съвременните информационни технологии плейлиста на музика в различна интерпретация.		Песни от училищния и извънучилищния репертоар	самооценка	
18	18	Какво знаем в края на 9. клас	Преговор и диагностика				устно формиращо оценяване тествано	

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ МУЗИКА ЗА 9. КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по **музика** в девети клас допринася за разширяване на музикалната култура чрез придобиване на нови знания, данни за историческото развитие на музиката, извежда нови музикални преживявания, като разкрива по-богат и сложен музикален свят. Темите в програмата са ориентирани към откриване на пътища за духовната култура на човечеството. Проследяват се музикалното изкуство в неговата закономерност и художественото творчество, връзките с другите изкуства в разнообразните прояви в концертната зала, изложбата, театъра и киното като част от живота на всеки индивид.

Дава се възможност образци от българската музикална култура да представят ценностите и постиженията на българския фолклор, като проучването и съхраняването им поддържат огнища на знание от различните краища на страната ни. Издирването, записването и превърщането им в знание са основната културна компетентност, която изгражда вискателен слушател.

Потребностите в областта на музикалната практика са насочени към затвърждаване на специфичните

знания, умения и отношения, свързани със спецификата на музикалното изкуство, в контекста на задължителните ключови компетентности за учене през целия живот съобразно Европейската референтна рамка.

В музикалнообразователния процес по музика в девети клас се създават условия за по-нататъшно развитие на музикалните способности като съществен фактор за пълноценно общуване с музиката и успешно реализиране на музикалните дейности. В хода на учебната работа се развиват уменията за работа в екип, съобразяване с мнението на другите, стимулират се креативно поведение и интерес към начините за търсене, съхранение и разпространение на музикална информация. Учебната програма е структурирана в таблици и представя учебното съдържание тематично чрез очакваните резултати от обучението по всяка тема и свързаните с нея понятия. Водещ принцип при определянето на темите е разграничаването на основните видове дейности, присъщи на урока по музика. В този смисъл темите не са представени в задължителна последователност, а предполагат работата по тях да се преплита във всеки урок на принципа на спираловидното развитие на уменията, натрупване на представите и изграждане на понятията.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
Музикална практика: музициране, възприемане на музика	<ul style="list-style-type: none"> • Знае три творби от репертоара за възприемане. • Знае три теми от музикални произведения. • Изпълнява три теми от музикални произведения. • Разпознава три творби от репертоара за възприемане. • Коментира по определени показатели слушана в клас музика.
Музика и съвременни информационни технологии	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основни медийни и мултимедийни реализации на музика. • Изготвя чрез съвременните информационни технологии плейлиста на музика в различна интерпретация.
Музика, култура, общество	<ul style="list-style-type: none"> • Знае характерни черти на фолклор от различни краища на света в типични изпълнителски форми, жанрове и танци. • Открива музикален фолклор, в т.ч. и български. • Оценява комуникативните възможности на музиката.
България в световната музикална култура	<ul style="list-style-type: none"> • Знае композитори класици от различни стилове и жанрове: Панчо Владигеров, Петко Стайнов, Димитър Ненов, Любомир Пипков, Марин Големинов, Филип Кутев, Красимир Кюркчийски.
Музиката в синтез с изкуствата	<ul style="list-style-type: none"> • Определя функцията на музиката в медийни и мултимедийни синтетични форми. • Открива в подходяща музика съвременни форми на синтез.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
1. Тема: Музикална практика 1.1. Изпълнение на музика 1.2. Възприемане на музика	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява три песни от училищния репертоар и три песни от извън-училищния репертоар и интерпретира вярно образната същност на песента. • Знае какво е поведението на културния слушател при цялостно възприемане на творба с обемна музикална форма. • Разпознава пет учени творби по характерни откъси от тях. 	прозодия
2. Тема: Изразни средства в музиката 2.1. Принципи на формообразуване	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира изразни средства в музикално произведение. • Разпознава музикални творби, като се опира на слуховия си опит, свързан с изразните средства. • Знае основните принципи на формообразуване, открива ги и проследява последователността им в звучаща творба с помощта на учителя. • Открива принципите на формообразуване на музиката в звучаща творба. • Определя дяловете на музикалната форма. 	диатоника, атоналност
3. Тема: Музикална Европа през 20. век: импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм 3.1. Българска музикална култура. Стилови направления в музиката в Европа в края на XIX и началото на XX век	<ul style="list-style-type: none"> • Открива разлики в стиловете направления импресионизъм, експресионизъм, неокласицизъм. 	ескиз годекафония лайтмотив симфонична поема опера
4. Тема: Стиллове в популярната музика в Европа и САЩ през XX век	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава основни стиллове и представители в джаза, поп и рок музиката. • Съотнася български музиканти към съответните стиллове в джаза, поп и рок музиката. • Поп културата и „сериозната музика“. • Съвременни музикално-сценични жанрове. 	поп джаз рок импресионизъм експресионизъм неокласицизъм „класика“ мюзикал рокопера
5. Тема: Музиката – локална и глобална. Българско изпълнителско изкуство на световната сцена	<ul style="list-style-type: none"> • Осъзнава ролята на професионалните музиканти за осъвременяване и обогатяване на фолклорната традиция. • Посочва типични примери за отношение към фолклора на професионални творци. • Осъзнава екзотиката, която внасят образите на всякаква „незападна“ музика. • Открива влиянието на локалните музикални процеси върху глобалния музикален поток. • Открива български ритми и мелодии в глобалния музикален поток • Знае за приноса на български музиканти за развитие на тенденцията Word Music. 	локално глобално награди „Грами“

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой часове за изучаване на предмета в 9. клас – 18 часа.

Препоръчително разпределение на часовете:	
За нови знания	40%
За упражнения	30%
За преговор	10%
За обобщение	10%
За наблюдение в извънучилищна обучаваща среда	5%
а) наблюдение в изнесена музикално-творческа среда: – посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция	
б) наблюдение на жива звукова среда: – екскурзия сред природата	
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво)	5%

СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	60%
Оценки от контролни и от класни работи	15%
Оценки от групи участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, на лабораторни упражнения, работа по проекти и др.)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Спецификата на музикалнообразователния процес създава условия за придобиване на ключовите компетентности.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none"> • формулиране на мнение при изпълнение и възприемане на музиката; • търсене на понятия за определяне на характера на музикалното произведение; • описване на звукови картини; • обсъждане на текстове на песни; • обогатяване на речника на учениците.
Умения за общуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none"> • използване на понятия на чужд език от музиката в практически музикални дейности; • четене на текстове на песни на чужди езици; • обогатяване на речника на учениците, свързан с чуждия език.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	<ul style="list-style-type: none"> • прилагане на математически модели и закономерности при осмислянето на по-важните елементи на музикалната изразност – изразни средства; • прилагане на графични модели и закономерности при онагледяването на музикални форми и жанрове; • участие в музикални дейности във връзка със звукоизобразителната същност на музиката, теми, посветени на различни природни обекти и явления, сезони, животни, планини, реки и др.
Дигитална компетентност	<ul style="list-style-type: none"> • използване на дигитална звуковъзпроизвеждаща техника и съвременни музикални инструменти в обучението по музика; • търсене, събиране, обработване на информация, в т.ч. и музикална, използвайки съвременните информационни технологии и интернет ресурси; • използване софтуер за запис и възпроизвеждане на музика.
Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> • следване на указания за музикалноизпълнителска дейност; • планиране на собствената дейност в групово музициране; • сравняване на различни музикални произведения, обобщаване, групиране по определен признак; • самостоятелно събиране и използване на информация при поставени задачи в дейности в изнесена обучаваща среда – звуците в природата; • посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция.
Социални и граждански компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • участие в обсъждането на различни музикални произведения, като например операта „Изворът на белоногата“, муз. Маестро Георги Атанасов, по либрето на Любомир Бобевски; • участие в групова учебна дейност, свързана с изява на толерантност към различните мнения и предпочитания, толерантност към различните възможности на съучениците, търпимост, уважение и подкрепа в процеса на груповото музициране; • участие в екипи за работа по учебни проекти по музика с интердисциплинарен характер.
Инициативност и предприемчивост	<ul style="list-style-type: none"> • участие в музикални изяви, свързани с календарните празници, отбелязвани в класната стая и в училището: коледни, новогодишни, пролетни празници, патронен празник на училището, завършване на учебната година и др.; • проява на толерантност към други мнения и интерпретации.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<ul style="list-style-type: none"> • изразяване на емоционалното преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика и общуването с българския музикален и танцов фолклор; • подбиране на музика за отбелязването на български празници, свързани с обредния календар (Коледа, сурвакари, кукери, лазарки), класни и общоучилищни празници; • наблюдаване на музикалнотворческа среда чрез посещение на репетиция на вокална формация (вокална група, детски хор и др.), посещение на репетиция на инструментална формация.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<ul style="list-style-type: none"> • слушане и изпълнение на музикални произведения, свързани с адекватното поведение на човека в природата, на улицата, у дома и на обществени места за опазване на човешкото здраве, оценяване на значението на природосъобразния начин на живот; • наблюдения на жива звукова среда.

Интегративните връзки между музиката и останалите учебни предмети се осъществяват чрез общи проблеми, теми и понятия, работа по проекти, упражнения в компютърен кабинет. Интеграцията с останалите изкуства и с другите предмети, чрез които се придобиват ключови компетентности, съдейства за изграждане на цялостна и единна представа за света и разкриване на общи закономерности в историческото и съвременното развитие.

Слънчогледите

муз. и текст Мария Мутафчиева

$\text{♩} = 86$ G Dm C Dm

1. Слън-чо - гле - ди - те — на - ве - до - ха гла - ви, Лу -

Dm C Dm Dm C B \flat

на-та щом съб-ле-че свой-то тя-ло. А Слън-це-то — по не-го от-ра - зи ли-

Dm C G Dm C B \flat Dm C G

це-то си — ка-то във ог-ле - да-ло. 2. От

D C Dm Dm C Dm

бля-съ-ка — на хи-ля-ди слън - ца в не-бе-то се за-па-ли-ха ог - ньо-ве и

Dm C B \flat Dm C Dm

ця-ла-та — все-лен-ска кра-со - та за - ли-ва-ни — ка-то по-рой от - го-ре.

Gm *Привет:* Dm Am Dm C G/B B \flat

Кра - си-во е, — но та-зи кра-со-та за ня-кой ка-то те - бе е из-

Dm Am Dm Am Dm C G/B B \flat

лиш-на! Ка - жи ми пак, ка - жи за лю-бов-та... Ка - жи ми, че за теб не зна-чи

G Dm C B \flat Dm C G Dm C

ни-що! 3. Ко - га-то си — от Слън-це-то об-

Dm Dm C Dm

зет, ос - та - ваш спяп за дру - ги - те звез - ди. И

Dm C B \flat Dm C G

бав-но се — пре-връ-шаш в'слън-чо-глед във сян-ка-та — на сво-и-те меч - ти.

Привет:

Кра - си-во е, — но та-зи кра-со-та за ня-кой ка-то те-бе е из-
 лиш-на! Ка - жи ми пак, ка - жи за лю-бов-та... Ка - жи ми, че за теб не зна-чи

Соло

ни-що!

Привет:

Кра - си-во е, — но та-зи кра-со-та за ня-кой ка-то те - бе е из-
 лиш-на! Ка - жи ми пак, ка - жи за лю-бов-та... Ка - жи ми, че за теб не зна-чи

ни-що! А - а - а а - а - а-а а а -

а - а а - а а а - а - а а - а

а а. — Слън-чо - гле-ди-те — на-ве-до-ха гла - ви...

Златен дъжд

Живо

муз. и текст: Славчо Николов

1. Дълъг път, аз сам вървя, открявам друга страна.
Труден път, по който всеки е успял. Оставете ни за
нас следи от хора, с обичи и мечти. По-
пътен вятър, и безкрайна светлина.
Прпев:
Златен дъжд वाली, облачни слъзи. По-
глеждам към небето със надежда.
Златен дъжд वाली, изгряват ли звезди по-
глеждам към небето със надежда.

2. Странен сън – с теб летя,
откривам приказна страна.
Странен сън, с музика и лунна
светлина.
Изгря за нас една звезда,
която ни води в тази игра.
Приятел стар посочи
пътят ни напред.

Прпев:

3. Дълъг път, аз пак _____ вървя стра-нен съм за мен и теб.

Пра-шен път пред мен _____ се-га да - ли от - кри - вам дру - га-та стра-на...

Привет:

Отдолу идат ергените

Умерено

северняшка народна песен

1. От до - лу и - дат ер - ге - ни - те, _____ от до - лу и - дат ер - ге - ни - те, _____

пър - ви - ят, вто - ри - ят, пе - ти - ят, _____ ця - ла ми ця - ла дру - жи - на. _____

От до - лу и - дат ер - ге - ни - те, _____ ве - се - ла буй - на дру - жи - на. _____

2. Накичили си калпаците,
засукали си мустаците,
първият, вторият, петият,
цяла ми цяла дружина.

Засукали си мустаците,
весела буйна дружина.

4. До всеки ерген и мома, (2)
до наш Ивана – бабичка. (2)

Стара ми, стара, прастара,
и вехта, вехта гърбава.

3. И на седянка отишли,
до малки моми седнали,
първият, вторият, петият,
цяла ми цяла дружина.

До малки моми седнали,
весела буйна дружина.

5. Тя на Ивана думаше, (2)
хайде, Иванчо, да скокнем,
да скокнем, хоро да тропнем.

Правото, кривото, ситното,
ганкино, още пайдушко.

6. Да скокнем бабке, да тропнем, (2)
че да ни всички погледат
и от сърце се посмеят.

Първите, вторите, петите,
цяла ми, цяла седянка.
Всичките да се посмеят.

Бягство

муз. Боби Иванчев
текст Заки Соколов

$\text{♩} = 72$

1. Послед - на нощ, а ут - ре ме о - чак - ва път...
По - глеж - дам през про - зо - ре - ца — да - ли на - вълн ва - ли...
Не ме е страх от теб... Не ис - кам да ос - та - на тук, то - ва, ко - е - то ос -
Прпев:
та - ва да на - пра - вя пак... е да бя - гам... За кой ли път аз приз -
на - вам пред теб, че не мо - га да бъ - да сам... — Без - брой го - ди - ни, го -
ди - ни на - ред аз не мо - га да спра сво - я бяг... — За - що по - вяр - вах на
ду - ми, в'ко - и - то не вяр - ва и мал - ко де - те... — За - що из - бя - гах, за - що по - вяр -
вах... 2. Да - ли дъж - дът на - вълн и - ли сту - дът във мен е то -
ва, ко - е - то спи - ра мо - я бяг, ос - та - вам тук... Не знам да - ли стра - хът,
че връ - щам се от - но - во тук ка - то стран - ник без под - слон за -

Припев:

гу-бил сво - я дом... Не спи-ра се - га... За кой ли път аз приз-

на-вам пред теб, че не мо - га да бъ - да сам... Без-брой го-ди - ни, го -

ди - ни на - ред аз не мо - га да спра сво - я бяг... За-що по-вяр - вах на

ду-ми, в`ко-и - то вяр - ва и мал-ко де-те... За-що из-бя - гах, за-що по-вяр - вах...

We Will Rock You

Moderato

муз. и текст Brian May

1. Buddy you're a boy make a big noise Play-in' in the street gon-na be a big man some day You got

mud on yo' face You big dis-grace Kick-in' your can all o-ver the place sing-in' We will we will

rock you. We will we will rock you. We will we will rock you.

We will we will rock you. We will we will rock you.

2. Buddy you're a young man hard man
Shoutin' in the street gonna take on the world some day
You got blood on yo' face
You big disgrace
Wavin' your banner all over the place singin'

We will we will rock you
We will we will rock you

3. Buddy you're an old man poor man
Pleadin' with your eyes gonna make you some peace some day
You got mud on your face
You big disgrace
Somebody better put you back in your place singin'

We will we will rock you
We will we will rock you

Катерино моме

Живо

народна песен

The musical score is written on four staves in a single system. The first staff begins with a treble clef, a common time signature (C), and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes. The second staff continues the melody and lyrics. The third and fourth staves continue the melody and lyrics, with some notes being beamed together. The lyrics are: 1.-Ка-те-ри - но, мо - ме, Ка - те - ри - но, за - що си тол - коз, мо - ме, у - ба - ва, как - ва те май - ка, мо - ме, раж - да - ла, как - ва си во - да, мо - ме, ти пи - ла.

1.-Ка-те-ри - но, мо - ме, Ка - те - ри - но,
за - що си тол - коз, мо - ме, у - ба - ва,
как - ва те май - ка, мо - ме, раж - да - ла,
как - ва си во - да, мо - ме, ти пи - ла.

2. – Я съм си, мило либе, убава,
я съм си, мило либе, гиздава,
оти съм расла, либе, в планина,
оти съм расла, либе, в Пирина.

3. Пиринска вода, либе, съм пила,
пиринска трева, либе, газила,
българска майка мене раждала,
майка пиринка, либе, гледала,
българска майка, либе, гледала.

Нашата мила страна

муз. Димитър Петков
 текст Иван Генев
 аранж. Жул Леви

Валс

1. Път - ни - ко сви - ден, път - ни - ко млад,
 тръг - нал да ви - диш бе - ли - я свят.
 Де - то ми - на - ваш пей и меч - тай,
 но не за - бра - вай
 род - ни - я край. *Прпев:* Че на све -
 та е са - мо ед - на, ед - на, на - ша - та ми - ла,
 род - на стра - на. Че на све - та е Бъл - га - ри - я са - мо ед - на, ед - на,
 на - ша - та ми - ла род - на стра - на. **D.C.**

2. Много родини има в света,
 има долини с чудни цветя,
 ала го няма пълния с блян,
 с песен хайдушка, роден Балкан.

Прпев:

3. Ти ще пребродиш много страни,
 всички народи ти обикни,
 но не забравяй, пътничко горд,
 твоя прекрасен, трудов народ.

Прпев:

Amazing Grace

*старинна шотландска песен
текст John Newton (1779)*

Умерено

1. A - maz - ing ___ grace (how sweet the sound) That saved a ___ wretch like
me! I ___ once was ___ lost, but now am found, Was
blind, but ___ now. I see. 2. 'Twas see.

2. 'Twas grace that taught my heart to fear,
And grace my fears relieved;
How precious did that grace appear
The hour I first believed!

5. Yes, when this flesh and heart shall fail,
And mortal life shall cease:
I shall possess, within the veil,
A life of joy and peace.

3. Through many dangers, toils and snares
I have already come:
'Tis grace has brought me safe thus far,
And grace will lead me home.

6. The earth shall soon dissolve like snow,
The sun forbear to shine;
But God, who called me here below,
Will be forever mine.

4. The Lord has promised good to me,
His word my hope secures;
He will my shield and portion be
As long as life endures.

Si ya hamba

Moderato

песен от Южна Африка

The musical score is written on three staves in a single system. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C). The first staff begins with a treble clef and a common time signature. The melody consists of quarter and eighth notes, with a repeat sign at the end of the first phrase. The lyrics are: "Si ya ham - ba gu kha - nye - ni quen - co - si ya ham - ba gu kha - nue - ni quen - co." The second staff starts with a repeat sign and two first and second endings. The lyrics are: "Si ya Si ya ham - ba, Uh - u, Si ya". The third staff continues the melody with a repeat sign and two first and second endings. The lyrics are: "ham - ba gu kha - nye - ni quen - co. Si ya".

Si ya ham - ba gu kha - nye - ni quen - co - si ya ham - ba gu kha - nue - ni quen - co.

1. Si ya Si ya ham - ba, Uh - u, Si ya

2. ham - ba gu kha - nye - ni quen - co. Si ya

Summertime

приспивна песен на Клара из оп. „Порги и Бес“

муз. Дж.Гершвин

Swing! ♩ = ♩³ ♩

Em7 B7 Em7 B7 Em

Sum-mer - time, and the li-vin' is ea - sy Fish are

Am7 D9 Gm7 C9 F#m7(b5) B7

jump-in' and the cot-ton is high. Oh, your dad-

Em7 B7 Em7 A7 B^bdim

dy's rich and your mam-ma's good look - in So

G6/B Em7 F#m7(b5) B7 Em7 F#m7 Em7

hush, lit - tle ba - by, don't you cry.

Хубава си, моя горо

популярна песен

муз. Георги Горанов
текст Любен Каравелов

Бавно

The musical score is written on three staves in a 3/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The melody is accompanied by chords: Em, B, Em, Am, Em, B, Em, B, Em, Em, B, Em, B. The lyrics are: 1. Ху - ба - ва си, мо - я го - ро, ми - ри - шеш на мла - дост, Ху - но все - ля - ваш в`сър - ца - та ни са - мо скръб и жа - лост. но

2. Който веднъж те погледне,
той вечно жалее, }2
че не може под твоите
сенки да изтлее. }2

3. А комуто стане нужда
веч да те остави, }2
той не може, дорде е жив,
да те заборава. }2

Съдържание

Прегovor.....	3
Специфика на образователния процес по музика според учебната програма за девети клас	4
Методически насоки и разработки на уроците	8
Годишно тематично разпределение по учебния предмет музика за девети клас	24
Учебна програма по учебния предмет музика за 9. клас	32
Нотни текстове на песни	37

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

по

МУЗИКА

за 9. клас

Автори

Елисавета Вълчинова-Чендова

Иванка Влаева

Ваня Ангелска

Редактор

Даниела Кръстева

Графичен дизайн

Ивац Христов

Коректор

Мила Томанова

Българска. Първо издание, 2018

Формат 60x90/8. Печатни коли 6,5

ISBN 978-954-18-1311-9

Издателство

Булвест 2000

София, 1574,

ул. „Никола Тесла“ № 5, BSR 2, етаж 4

тел.: 02 8061 300, e-mail: administration@bulvest2000.com

www.bulvest.com

Печат

„БУЛВЕСТ ПРИНТ“ АД

